

Jaarplan Rekenkamer gemeente Heemskerk 2021

Dr. A.M.L van Diepen (voorzitter)

Mr. F.A.J.M. van Beek

Drs. F.C.A. van der Knaap MPM

Adviseurs namens de raad:

A.J. Nijman

F. Hermans

Geregistreerd onder nummer D/2021/334657

Voorwoord

Graag bieden we u hierbij het Jaarplan 2021 van de Rekenkamer van Heemskerk aan.

De Rekenkamer wil ook dit jaar de gemeenteraad relevante onderzoeken aanreiken. Doel is om de weg die zij in 2020 is ingeslagen met de doorontwikkeling van rekenkamercommissie naar Rekenkamer, te vervolgen en verder uit te bouwen.

De Rekenkamer heeft iets ruimere bevoegdheden dan haar voorganger. Zo kan de Rekenkamer onderzoek instellen naar contracten met privaatrechtelijke instellingen, zoals (jeugd)zorg en maatschappelijke ondersteuning in het sociaal domein. Ook kan de Rekenkamer onderzoek doen naar privaatrechtelijke personen waarin overheidsorganen samenwerken. Ten slotte heeft de Rekenkamer ruimere bevoegdheden voor onderzoek naar subsidies, garanties en regelingen.

Deze stap naar grotere onafhankelijkheid en een zelfstandiger positie van de Rekenkamer heeft de gemeenteraad genomen om de rekenkamerfunctie te vergroten, teneinde de controlerende en kaderstellende rol van de gemeenteraad te versterken.

De meer eigenstandige positie van de Heemskerkse Rekenkamer krijgt vorm door de externe positie van alle leden, ondersteuning door een bij de griffie ondergebrachte ambtelijk secretaris en een budget met een omvang van € 81.000 euro.

De Rekenkamer heeft in 2020 met veel plezier gewerkt aan de onderzoeken voor de gemeenteraad. Zij is vol vertrouwen om dat in 2021 met grote voortvarendheid te kunnen voortzetten.

Met vriendelijke groet,

Albertine van Diepen
Voorzitter Rekenkamer Heemskerk

Inhoud

1	Ambitie voor 2021	7
2	Werkplan 2021	7
3.	Samenwerking met Rekenkamer(commissie)s in de regio	7
4	Berichtgeving en profilering van de Rekenkamer	8
5.	Kwaliteitsborging (NVR- rekenkamerkompas)	8
6.	Functioneren van de Rekenkamer	9
7	Budget 2021	9

1 Ambitie voor 2021

Het jaar 2020 was het eerste jaar waarin we als Rekenkamer werkten. Ten aanzien van de voornemens die we voor 2020 hadden gemaakt, zijn verschillende activiteiten ondernomen. Daarover kunt u lezen in het Jaarverslag 2020.

Onze ambitie voor 2021 is om de weg die we in 2020 zijn ingeslagen te versterken. Dat houdt in dat dezelfde richtpunten hanteren voor 2021. Concreet nemen we ons voor om:

- Ten minste twee onderzoeken te starten;
- Verkenning samenwerking met Rekenkamer(commissie)s in de IJmond en regio;
- De berichtgeving over (het werk van) de Rekenkamer te verbeteren;
- Kwaliteitsborging (Rekenkamerkompas) Rekenkamer ;
- Voorbereiding evaluatie functioneren van de Rekenkamer
- Contact onderhouden met de auditcommissie als begeleidingscommissie

Een voornemen ten opzichte van het voorafgaande jaar, het standaardiseren van werkprocessen van de Rekenkamer, is niet meer als aparte activiteit benoemd. Dat heeft zijn beslag gekregen op de drie velden waarop dat was voorgenomen. Op gezette tijden zal de Rekenkamer de werkwijzen evalueren en updaten.

Over de hierboven genoemde thema's kunt u in dit jaarplan lezen. Ook bevat dit jaarplan de begroting voor 2021.

2 Werkplan 2021

De Rekenkamer Heemskerk heeft een Groslijst 2021 opgesteld. In deze Groslijst (zie Bijlage) beschrijft de Rekenkamer haar werkwijze hoe zij mogelijke onderwerpen voor onderzoek verzamelt en selecteert. Tevens is daarin een shortlist en een groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen opgenomen.

Voor 2021 richt de Rekenkamer zich op het uitvoeren en afronden van twee grote onderwerpen. In de eerste plaats betreft dat een onderzoek naar grip op de kosten in de jeugdhulp. Dit onderzoek is eind 2020 van start gegaan en zal naar verwachting voor de zomer worden afgerond.

Een tweede onderzoek zal in het voorjaar worden opgestart en zal zich richten op Planning en Control.. Over de richting van dit onderzoek wordt u later dit jaar geïnformeerd..

3. Samenwerking met Rekenkamer(commissie)s in de regio

De Rekenkamer vindt het zinvol om de mogelijkheden te verkennen om de samenwerking op te zoeken met een of meer Rekenkamers/Rekenkamercommissies van gemeenten in de regio. Veel thema's waar de raad zich mee bezighoudt, zijn regionaal ingebed en/of hebben een regionale werking. Dat is ook af te lezen aan de begroting van de gemeente Heemskerk waar het merendeel in samenwerkingsverbanden met andere gemeenten wordt besteed. Het gezamenlijk optrekken voor een bepaald onderwerp kan - waar nuttig en gewenst van beide kanten - een meerwaarde voor het onderzoek opleveren.

De ervaringen van samenwerking tussen Rekenkamers elders leren dat samenwerking complex en tijdrovend is. Het vraagt veelvuldig en zorgvuldig afstemmen – onderling, met de betreffende

gemeenteraden en met de besluitvormende en toezichhoudende organen van het samenwerkingsverband. Succes is evenwel niet verzekerd.

Daarentegen kan het zeer belonend en inzichtgevend zijn om deze samenwerking aan te gaan. Juist in dergelijke samenwerkingsverbanden is de rol van de gemeenteraad minder duidelijk vastgelegd. Aan de hand van een concreet onderzoek kan de Rekenkamer de raad wellicht aanreikingen doen hoe zij haar rol, die in dergelijke verbanden wat meer op afstand is komen te staan, zou kunnen inrichten en uitoefenen. De Heemskerkse Rekenkamer wil daarom ervaring opdoen met het vormgeven van dit proces.

Daartoe oriënteert de Rekenkamer Heemskerk zich op de mogelijkheden om samen te werken met een andere Rekenkamer(commissie)s in de regio door een door alle deelnemende Rekenkamer(commissie)s belangrijk gevonden thema aan te vatten. De ruimere bevoegdheden van de Rekenkamer om onderzoek te kunnen doen bij openbare lichamen en gemeenschappelijke organen kunnen zo mogelijk benut worden.

4 Berichtgeving en profilering van de Rekenkamer

Goede relaties met de leden en fracties van de gemeenteraad en bestuur zijn van groot belang voor de Rekenkamer om haar rol constructief en effectief te kunnen vervullen. Naast de contacten en presentaties die plaatsvinden rondom de uitvoering van de onderzoeken van de Rekenkamer en omtrent het opstellen van het Werkplan, wil de Rekenkamer de gemeenteraad periodiek direct informeren over haar activiteiten. Daartoe zal zij periodiek een nieuwsbrief uitbrengen.

De Rekenkamer geniet beperkte bekendheid onder burgers en belanghebbenden in de gemeente Heemskerk. Dat is niet vreemd omdat de Rekenkamer een instrument is voor de gemeenteraad. De Rekenkamer wil zich echter ook van zijn werk rekenschap geven aan de inwoners/organisaties van Heemskerk.

De Rekenkamer wil in 2021 meer bekendheid geven aan haar rol naar inwoners toe. Actualisering en verbetering van de website ziet de Rekenkamer als een eerste mogelijkheid daarvoor. Andersom moeten de mogelijkheden voor burgers en bedrijven duidelijker worden gemaakt op welke manier en over welke type onderwerpen zij suggesties kunnen doen voor onderzoek.

5. Kwaliteitsborging (NVR- rekenkamerkompas)

In januari 2019 is van de NVR verschenen het *Rekenkamerkompas, Koersen op professionaliteit*. Dit Kompas is bedoeld om leden van rekenkamers en rekenkamercommissies van gemeenten, provincies en waterschappen te ondersteunen bij het sturen op eigen professionaliteit. Het Kompas gaat in op alle onderwerpen die relevant zijn voor rekenkamers en geeft aandachtspunten, afwegingen en voorbeelden van belang voor professionaliteit. De Rekenkamer Heemskerk wil deze onderwerpen bespreken met als doel de professionaliteit van de Rekenkamer verder aan te scherpen.

6. Functioneren van de Rekenkamer

In november 2018 is, in vervolg op een onderzoek naar de inrichting van de rekenkamerfunctie, de invulling van de rekenkamerfunctie aangepast. De Rekenkamercommissie, bestaande uit drie externe leden en twee gemeenteraadsleden is omgezet naar een Rekenkamer bestaande uit drie externe leden die de Rekenkamer vormen en gebruik maken van de adviesfunctie van twee vaste raadsleden. Aanleiding voor deze invulling was destijds de wens van de raad om de onafhankelijke positie van de raad sterker neer te zetten. Daarbij is eveneens de mogelijkheid geboden om de rekenkameronderzoeken door externe bureaus te laten uitvoeren. De raad heeft bij de besluitvorming aangegeven de nieuwe inrichting van de Rekenkamer na twee jaar te willen evalueren waarbij wordt onderzocht of de invulling van de rekenkamerfunctie en de wijze waarop daar vorm aan wordt gegeven voldoet aan de verwachtingen.

Ook de Rekenkamer vindt het belangrijk om leerpunten te benoemen zodat de effectiviteit van de Rekenkamerrapporten in de toekomst nog meer kunnen worden vergroot. De Rekenkamer ziet voordelen om de evaluatie samen met de raad uit te voeren en zal hiervoor dit jaar het overleg aangaan met de auditcommissie zodat begin 2022 gevolg kan worden gegeven aan het besluit van de raad.

7 Budget 2021

In de programmabegroting 2021 van de gemeente Heemskerk is voor de Rekenkamer een budget van € 81.000 opgenomen.

Begroting rekenkamer

Bestuursondersteuning <u>rekenkamer</u>	
Vacatie-/presentiegelden	15.000,00
doorbel loonkosten	15.000,00
Training, reiskosten, NVRR	5.000,00
Overige, onderzoekskosten	45.858,00
	80.858,00

Bijlage groslijst

1. Verzamelen van onderwerpen voor onderzoek

Bij de oriëntatie op onderzoeksonderwerpen staat de Rekenkamer open voor suggesties van de raad, organisaties/instellingen in de gemeente en van individuele burgers. Verder oriënteert de Rekenkamer zich op het werk van andere Rekenkamer(commissie)s in het land en op de informatie van de NVVR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies). De Rekenkamer komt aldus tot een groslijst van mogelijke onderwerpen.

Voor het zomerreces heeft de Rekenkamer gesprekken gevoerd met zoveel mogelijk raadsfracties om suggesties te vernemen en te bespreken. Er zijn in het afgelopen jaar geen suggesties van inwoners van de gemeente ontvangen.

Deze verzameling van suggesties kwam samen in een lange reeks ideeën, rijp en groen door elkaar. De Rekenkamer heeft deze ideeën geordend en uitgewerkt tot een bruikbare groslijst van onderzoeksonderwerpen. Niet alle aangedragen onderwerpen worden automatisch overgenomen.

Uit deze lijst heeft de Rekenkamer zo'n 10 onderwerpen geselecteerd met behulp van de criteria (zie punt 2). Deze vormen samen de shortlist voor mogelijke onderzoeksonderwerpen en staan vermeld in tabel 1 hieronder. Deze lijst vormt de basis waaruit de Rekenkamer een keuze maakt voor onderzoeken in 2021.

Onderwerpen die geschikt zijn voor Rekenkameronderzoek maar buiten de shortlist vallen, worden op de groslijst geplaatst. Deze staan vermeld in tabel 2 hieronder. Dit zijn onderwerpen waar de Rekenkamer mogelijk op de lange termijn onderzoek naar wil doen. Deze onderwerpen zullen voor het werkplan 2022 – in samenhang met eventuele nieuwe onderwerpen – opnieuw worden bekeken.

2 Selectiecriteria

Voor het bepalen van haar uiteindelijke keuze welke onderzoeken zij wil gaan starten, hanteert de Rekenkamer een aantal selectiecriteria. Dit zijn:

- Maatschappelijke relevantie;
- Financieel, bestuurlijk of organisatorisch belang±
- De kwaliteit van de informatievoorziening van de raad;
- De doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid;
- Toegevoegde waarde.

Bij de keuze waakt de Rekenkamer bovendien voor overlap in onderzoek binnen de gemeente en houdt zij rekening met onderzoeken die het College uitvoert.

Met deze afwegingsprocedure komt de Rekenkamer tot een shortlist van zo'n 10 onderwerpen voor onderzoek. De Rekenkamer beslist uiteindelijk zelf welke onderwerpen zij gaat onderzoeken, op welke wijze en welk moment zij dat doet.

Tabel 1 Shortlist van onderwerpen voor Rekenkameronderzoek 2021

Onderzoeksonderwerpen	Vragen die o.m. leven bij raadsfracties:
Planning en Control	Hoe kan scherper gestuurd worden op de raming in de begroting? Hoe kan de raad sturen en controleren mbt methodiek budgetten en effecten?
Strategische toekomstvisie	Wat is de rol van de raad bij visieontwikkeling op lange termijn (20 jaar)?
Sociaal domein	Hoe kan de raad doelmatig en doeltreffend sturen op het Sociaal Domein en sturen op de uitgaven en invloed uitoefenen op beheersing van risico's?
Sociale Teams	Hoe kan de raad doeltreffend sturen op Sociale Teams (mn mbt de inzet en effecten mbt armoedebestrijding)?
Ouderenbeleid	Is Heemskerk, op de langere termijn, voldoende voorbereid op de dubbele vergrijzing (woonvormen, zorg, zorgconcepten)?
Jeugdzorg	Hoe kan de raad grip houden op kosten jeugdhulp? In welke mate wordt afschaling van zorg naar goedkopere zorg/preventie gerealiseerd? Zorg over de bedrijfsvoering van een aantal grote instellingen (kwaliteit/overhead in relatie tot de vergoeding/tarieven vanuit de gemeente).
Armoedebeleid	Wordt het beleid doeltreffend en doelmatig ingezet (focus op kinderen)? Worden de kinderen die voor hulp in aanmerking komen bereikt en zijn de kinderen die worden bereikt daadwerkelijk geholpen met de regelingen? Zijn (personele) uitvoeringskosten en de kosten in relatie tot gebruik van de regelingen in verhouding?
Participatiewet	Vervolgonderzoek op onderzoek 2018.
Grondbeleid	Hoe kan gestuurd worden op verkoop van gronden met een maatschappelijke bestemming? Is het gemeentelijk beleid effectief?

Wonen	Op welke wijze kan gestuurd worden op de woningvoorraad bij ontwikkelingsplannen? Wat is de rol van de raad?
Openbare orde	Hoe is een en ander georganiseerd rondom meldingen afval gerelateerde overlast? Hoe worden meldingen mbt overlast benut in nieuw beleid?

Tabel 2   Grosslijst van onderzoeksonderwerpen

Onderzoeksonderwerpen	Vragen die o.m. leven bij raadsfracties:
Algemene regeldruk	Hoe wordt regeldruk voor inwoners en organisaties gereduceerd?
Subsidieregelingen voor inwoners	Zijn de regelingen/subsidies overlappend of contraproductief aan elkaar? Zijn de regelingen toegankelijk en makkelijk vindbaar?
Subsidies	Hoe effectief is het subsidiebeleid?
Transitie van muziekschool naar cultuurhuis	Wat zijn de (financiële) effecten van de transformatie? Is de besluitvorming transparant ? Hoe wordt geëvalueerd?
Accommodatiebeleid	Vastgoed/Accommodatiebeleid is door het college aangekondigd. Start ex ante onderzoek naar de keuzes die ten grondslag liggen en hoe de doorrekening wordt gemaakt om te komen tot betaalbare tarieven, welke accommodaties worden behouden, keuzes voor samenwerking en multifunctioneel gebruik.
Wijziging bestemmingsplannen/aanwijzen woningbouwlocaties	Wat is de rol van de raad in het wijzigen van bestemmingsplannen, aanwijzen van nieuw woningbouwlocaties en afsluiten van anterieure overeenkomsten ?
Verkoop vastgoed/accommodaties	Welk beleid ligt ten grondslag aan (verkoop) maatschappelijk vastgoed? Hoe wordt dit gecommuniceerd? Wat is het onderscheid en samenhang tussen vastgoedbeleid, accommodatiebeleid en faciliteringsbeleid?
Bedrijventerreinen	Evaluatie beheertaak bedrijventerrein Trompet. Wat is het effect?

Energietransitie

Wat is het effect van de 'energie neutrale organisatie in 2020'?

Duurzaamheid

Wat is het effect van beleid duurzaamheid en circulariteit

Informereren van de raad

Kan Heemskerk iets met de conclusies van RKC Haarlem?